

Nr 54

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bemyndigande att försälja viss staten tillhörig fast egendom, m. m.; given Stockholms slott den 26 februari 1965.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Kungl. Maj:t har erhållit riksdagens bemyndigande att under budgetåret 1964/65 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning m. m. av staten eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, om taxeringsvärdet på egendomen inte överstiger viss värdegräns. I propositionen föreslås nytt bemyndigande för budgetåret 1965/66. Med hänsyn bl. a. till höjda taxeringsvärden föreslås att den nyssnämnda värdegränsen höjs till 300 000 kr., när det gäller fastigheter som förvaltas av de affärsdrivande verken m. m., och till 150 000 kr. i fråga om övriga fastigheter. Samtidigt föreslås en höjning av värdegränsen för Kungl. Maj:ts befogenhet att delegera försäljningsrätten till underordnad myndighet.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 26 februari 1965.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter *fråga om bemyndigande att försälja viss staten tillhörig fast egendom, m. m.*, och anför.

Med bifall till prop. 1964: 53 har riksdagen (JoU 5, rskr 124) medgett, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1964/65 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av staten eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, om taxeringsvärdet på egendomen inte överstiger visst belopp. Detta belopp utgör högst 200 000 kr., då egendomen förvaltas av poststyrelsen, telestyrelsen, järnvägsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, luftfartsstyrelsen eller domänstyrelsen, och eljest högst 100 000 kr. Om taxeringsvärde inte är åsatt, gäller att det vid särskild uppskattning utränta saluvärdet får uppgå till högst nämnda belopp. Kungl. Maj:t äger i huvudsaklig överensstämmelse med riktlinjer, som angetts i propositionen, föreskriva de former och villkor under vilka försäljningarna skall äga rum. Om så anses lämpligt, har Kungl. Maj:t befogenhet att överlämna beslutanderätten rörande försäljningen åt nyssnämnda styrelser, då fråga är om egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde inte överstiger 100 000 kr., åt annan central förvaltningsmyndighet, då sagda värde inte överstiger 50 000 kr., samt åt länsstyrelse, såvitt angår allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, då enahanda värde inte överstiger 25 000 kr.

Vidare har riksdagen förklarat, att vad sålunda medgetts rörande försäljning av staten tillhörig fast egendom skall gälla även beträffande byte samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom. Detsamma gäller rätten att utan ersättning avstå mark, som erfordras till järnväg eller allmän väg. Sistnämnda befogenhet får Kungl. Maj:t dock överlämna till central förvaltningsmyndighet endast när det gäller obebyggt område av högst 5 hektars yta eller 5 000 kronors värde.

Genom cirkulär till statsmyndigheterna den 6 maj 1964 (nr 111) har Kungl. Maj:t tillkännagett vad riksdagen sålunda beslutat.

Befogenheten att överlämna försäljningsrätten åt central förvaltningsmyndighet har Kungl. Maj:t tagit i anspråk genom försäljningsbemyndiganden för poststyrelsen, telestyrelsen, järnvägsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, luftfartsstyrelsen och domänstyrelsen. Genom beslut den 6 maj 1964 har Kungl. Maj:t bemyndigat nämnda myndigheter att under budgetåret 1964/65 försälja och byta under deras förvaltning stående fastigheter, vilkas taxerings- eller uppskattningsvärden inte överstiger 100 000 kr.

Vidare har Kungl. Maj:t genom beslut samma dag bemyndigat länsstyrelserna att under budgetåret 1964/65, i den mån försäljningsfrågan inte underställs Kungl. Maj:ts prövning, försälja allmänna arvsfonden tillfallen fast egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde inte överstiger 25 000 kr.

Kungl. Maj:t har för dessa bemyndiganden meddelat i huvudsak samma föreskrifter rörande sättet och villkoren i övrigt för försäljningarna, som gällt under närmast föregående budgetår.

Vid utverkandet av de årliga försäljningsbemyndigandena har förutsatts, att riksdagen skall erhålla en redogörelse för de försäljningar som med stöd av bemyndigandet gjorts under närmast föregående kalenderår. I sådant syfte har upprättats sammanställningar departementsvis över de fastigheter som försålts under kalenderåret 1964. Dessa sammanställningar torde få överlämnas till vederbörande riksdagsutskott.

Departementschefen. Riksdagen har sedan lång tid lämnat Kungl. Maj:t årliga bemyndiganden att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning m. m. av staten eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom. Det nu gällande bemyndigandet avser budgetåret 1964/65. Nytt bemyndigande torde nu böra utverkas för nästa budgetår.

Såsom framgått av det tidigare anförda är det ifrågavarande bemyndigandet begränsat till fastigheter, vilkas taxeringsvärde eller vid särskild uppskattning utrönta saluvärde inte överstiger visst belopp. Vid 1965 års allmänna fastighetstaxering väntas taxeringsvärdena komma att höjas avsevärt. En oförändrad värdegräns skulle innebära en begränsning av försäljningsbemyndigandet och leda till att ett ökat antal försäljningsfrågor måste underställas riksdagen. För att bibehålla den nuvarande relationen mellan riksdagen och Kungl. Maj:ts befattning med försäljning av statlig mark bör den nu gällande värdegränsen höjas. Även i övrigt synes en viss justering av värdegränsen befogad. Jag föreslår, att densamma höjs från nuvarande 200 000 kr. till 300 000 kr., när det gäller fastigheter som förvaltas av poststyrelsen, telestyrelsen, järnvägsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadssty-

relsen, vattenfallsstyrelsen, luftfartsstyrelsen och domänstyrelsen. I fråga om andra fastigheter bör gränsen höjas från 100 000 kr. till 150 000 kr.

Vid bifall till detta förslag torde även den nuvarande möjligheten för Kungl. Maj:t att till underordnad myndighet delegera beslutanderätten rörande försäljning m. m. böra vidgas. Jag förordar, att värdegränsen härvidlag ändras från 100 000 kr. till 150 000 kr., när det gäller försäljning genom de nyssnämnda affärsdrivande verken samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, och från 50 000 kr. till 75 000 kr., när det gäller försäljning genom annan central förvaltningsmyndighet. Beträffande försäljning genom länsstyrelses försorg av allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom bör gränsen för delegeringsrätten höjas från nuvarande 25 000 kr. till 50 000 kr.

Vad beträffar befogenheten att till central förvaltningsmyndighet överlämna rätten att utan ersättning avstå obebyggd statlig mark, som erfordras till järnväg eller allmän väg, torde värdegränsen böra höjas från 5 000 kr. till 10 000 kr.

I övrigt föreslår jag, att den hittills gällande ordningen för handläggningen av försäljningsärendena bibehålles.

Liksom tidigare torde riksdagen böra lämnas en redogörelse för de försäljningar som med stöd av dess bemyndiganden verkställts under närmast föregående kalenderår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medge, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1965/66 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av staten eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, om taxeringsvärdet på egendomen uppgår till högst 300 000 kr., då egendomen förvaltas av poststyrelsen, telestyrelsen, järnvägsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, luftfartsstyrelsen eller domänstyrelsen, samt eljest till högst 150 000 kr., eller, om taxeringsvärde inte är åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppgår till högst nämnda belopp;

2) medge, att Kungl. Maj:t må under nämnda budgetår i huvudsaklig överensstämmelse med av mig i det föregående angivna riktlinjer föreskriva de former och villkor under vilka försäljningarna skall äga rum, med rätt för Kungl. Maj:t att, om så anses lämpligt, överlämna beslutanderätten rörande försäljningen åt nyssnämnda styrelser då fråga är om egendom vars taxeringsvärde eller, om sådant värde inte är åsatt, uppskattningsvärde inte överstiger 150 000 kr., åt annan central förvaltningsmyndighet då sagda värde inte överstiger 75 000 kr. samt åt länsstyrelse, så-

vitt angår allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, då enahanda värde inte överstiger 50 000 kr.;

3) förklara, att vad sålunda medgetts rörande försäljning av staten tillhörig fast egendom skall gälla även beträffande byte samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom ävensom beträffande avstående utan ersättning av statlig mark som erfordras till järnväg eller allmän väg, varvid dock rätten att besluta om dylikt avstående må av Kungl. Maj:t överlämnas till central förvaltningsmyndighet endast när det gäller obebyggt område av högst 5 hektars yta eller 10 000 kronors värde;

4) uttala att, oavsett de sålunda lämnade medgivandena, i författning eller eljest i särskild ordning meddelade föreskrifter angående rätt för Kungl. Maj:t eller förvaltningsmyndighet att försälja, byta eller under åborätt eller tomträtt upplåta staten tillhörig fast egendom alltjämt skall gälla.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lars Wettergren